

Redactioneel

Overheid aan zet

Het Caribisch deel van het Koninkrijk bestaat, sinds 2010, uit de landen Aruba, Curaçao en Sint Maarten en de drie bijzondere gemeenten Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Alhoewel we een lang verleden met elkaar delen, lijkt er in Europees Nederland maar weinig bekend over hoe het culturele leven er in het Caribisch deel van het Koninkrijk uitziet en welk beleid er wordt gevoerd. Wel is er aan Europese zijde een toenemend besef van de pijnlijke last van de koloniale onderdrukking en slavernij op de eilanden. Culturele samenwerking kan een rol spelen bij de verwerking van dit verleden. Deze *Boekman* is een eerste aanzet om het culturele leven en het cultuurbeleid op de eilanden in kaart te brengen en om aan te geven hoe kunstenaars en instellingen ze ter plaatse ervaren.

In haar inleidende artikel laat Margo Groenewoud zien hoe divers de eilanden zijn. Niet alleen qua bevolking, grootte en geschiedenis, maar ook wat de aandacht voor kunst en cultuur vanuit de verschillende lokale overheden betreft. Na de opheffing in 1991 van Sticusa, de organisatie die de culturele samenwerking tussen Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen moest bevorderen, duurde het tot 2008 voor de rijkscultuurfondsen de subsidieregeling KulturA invoerden. Die was gericht op 'duurzame versterking van de culturele infrastructuur op de Nederlandse Antillen'. In de praktijk betekende de regeling voor alle betrokkenen 'een ontzuivering', zo blijkt uit een evaluatie. Voor Nederland omdat alle bemoeienis niet leidde tot een wezenlijke verandering van de eigen politiek van de eilanden. Bij de Antilliaanse partners door het besef dat Nederland beleid voerde 'voor hen,

over hen maar zonder hen'. Na vier jaar hield de regeling op en sindsdien is er vanuit de rijks-overheid geen structureel cultuurbeleid voor het Caribisch gebied ontwikkeld.

Het culturele leven op de eilanden kan weliswaar rekenen op steun van Nederlandse particuliere en overheidsfondsen, maar die wordt uitsluitend verleend op project- of ad-hocbasis. Dat maakt het voor culturele organisaties zo goed als onmogelijk om aan langetermijnplanning te doen, zo blijkt uit het artikel van Nelly Rosa, die de theatersector in kaart brengt. Oud-directeur Adriana Esmeijer van het Prins Bernhard Cultuurfonds (PBC), Dana Kibbelaar, consultant Caribisch gebied bij het Fonds Podiumkunsten en Sharelly Emanuelson, filmmaker, kunstenaar en oprichter van Uniarte, een organisatie voor hedendaagse kunst op Curaçao, belichten hoe de particuliere en rijksfondsen te werk gaan. Het PBC heeft, in tegenstelling tot de rijks-cultuurfondsen, een permanente vertegenwoordiging op de eilanden. Dat maakt het voor kunstenaars en instellingen ter plaatse gemakkelijker om een aanvraag te doen.

De zes rijkscultuurfondsen zijn onderling in gesprek om hun zichtbaarheid en toegankelijkheid te vergroten waardoor kunstenaars op de eilanden makkelijker subsidie kunnen aanvragen. Zo kunnen filmmakers uit Curaçao, Aruba en Sint Maarten met ingang van dit jaar ook subsidie aanvragen bij het Nederlands Filmfonds. Een workshop eerder dit jaar op de drie eilanden lijkt vruchten af te werpen, zo is te lezen in de reportage van Maricke Nieuwdoorn. •

Maxime van Haeren
Jack van der Leden
André Nuchelmans

Voorzijde omslag: Sharelly Emanuelson
bij haar video-installatiekunstwerk
En Mi País op de Volkskrant Beeldende
Kunst Prijs expositie in het Stedelijk
Museum Schiedam, 2020.
Fotografie: Sharelly Emanuelson
pag. 12